

279 (879)

12 maart 1950

RIX, V. ENLIDAREN DE OVER, NEDER.

254

CODETELEGRAM

RU

JAKARTA

Opis van Min.
AM

12-3-50
12-3-50

AMM

Voor van Marsoewen persoonlijk.

Referte Uw 154.

Gedurende het zeer lange onderhoud dat ik had met Hatta heb ik ook de decoratie-messie ter sprake. Het was geen gemakkelijke opgave, mij gesteld in de telegram. Hetzelfde Hatta daarom eerst mede, dat de Regering in principe had besloten de President en enige leden van het Kabinet ter gelegenheid van de Ministerconferentie te decoreren en dat het Internationaal gebruik is in dergelijke gevallen voer te vragen of dit de RIZ Regering welgevallig is. Hatta reageerde in die zin, dat ik uit zijn gehele houding kon aflezen, dat hij de geste van de Nederlandse Regering bijzonder waardeerde. Hij bracht dit ook onder woorden, doch voegde daarom toe, dat hij zich afvroeg of de publiciteit in opinie in Indonesië al rijp genoeg zou zijn om dit soort onderscheiding op te zetten. Hij vroeg zich derhalve af, of het niet verstandig zou zijn om nog even te wachten. Hij dacht de RIZ deed men alles om de nog bestaande misverstanden tussen Nederland en Indonesië uit de weg te ruimen, doch hij vroeg, dat men nog niet over was. Anderzijds waardeerde hij de geste van de Nederlandse Regering zeer, dat hij vond dat hij niet onmiddellijk voor uitsluitend moest pleiten en dat hij dacht dat hij met de President persoonlijk wilde bespreken en ook te weten, hoe de reactie van Soekarno zou zijn. Ik heb hem toen gezegd, dat ik daarheen uiteraard geen enkel bezwaar heb, dat ik zijn reactie ook niet te vermoeden, want een dergelijke geste van de Nederlandse Regering niet alleen in Nederland doch ook in Indonesië goed kan worden vertolkt. Het de publieke opinie in Nederland betreft, verhoorde ik hem, dat er wel dergelijke afspraken worden gemaakt die de geste van de Nederlandse Regering zouden aflezen, doch dat dit in de eerste plaats met een rijp zou komen, op wie opinie mij geen bijzondere prijsstelling, al voor heel van de communisten. Anderzijds, zo verhoorde ik hem, was het overtuiging van hem dat hij uitsluitend met de President zou praten en niet met leden van zijn Kabinet, want nu moet ik mij uitspreken, indien een overtuiging voor uitsluitend zou pleiten, niets zou mogen uitspreken en niet de indruk zou mogen ontstaan dat een van Indonesische zijde een geste van Nederlandse zijde niet zou hebben geapprecieerd. Ik was er ook op, dat H.N. niet op de hoogte was. Toen schreef ik het toen gezegd om wel te laten welke decoraties men op het oog had en welke RIZ Ministers en onder welke actieven deze Ministers eventueel geconcreteerd zouden worden. Ik heb toen de namen van Hatta, Soekarno, Soedjatmo, Agoes en de "vrijen van" jonge generaal. Daarop heeft Hatta geen woord van critiek uitgesproken. Ik heb hem dan uitsluitend gezegd, dat het een samenhangend idee betreft. Hatta heeft Marsoewag de President te zien. In het laatste "inslagmoment" om 11 uur weer antwoorden. Ik voeg hieraan toe, dat in ieder geval van de kant van Hatta niet getwijfeld wordt aan de ernstige bereidheid tot decoratie over te gaan. De geste wordt zeker gewaardeerd. Het is hem, dat het geheel wordt uitgesteld. Ik moet af reiken op wijzen, dat het niet uitgesloten is dat de President persoonlijk een decoratie zou appreciëren en dat hij misschien

Ter bevestiging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Klappapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.

§ 7772 - '49

CODETELEGRAM

kan suggereren met zijn Ministers te wachten. Hatta heeft mij niet de geringste aanduiding in deze richting gegeven. Men moet zich dan wel realiseren, dat het uitermate moeilijk zal zijn om dan voor de President alleen een decoratie achterwege te laten. Ik hoop zeer, dat ik U niet voor dit probleem behoef te stellen.

HLSOEWID 279

Kopie van bewerker

Voor van Maarseveen persoonlijk. Referte uw 154

Gedurende het zeer lange onderhoud dat ik heden met Hatta had, bracht ik ook de decoratiekwestie ter sprake. Het was geen gemakkelijke opgave, mij gesteld in Uw telegram. Ik deelde Hatta daarom eerst mede, dat de Regering in principe had besloten de President en enige leden van het Kabinet ter gelegenheid van de Ministerconferentie te decoreren en dat het internationaal gebruik is in dergelijke gevallen vooraf te vragen of dit de RIS Regering welgevallig is. Hatta reageerde in die zin, dat ik uit zijn gehele houding kon afleiden, dat hij de geste van de Nederlandse Regering bijzonder waardeerde. Hij bracht dit ook onder woorden, doch voegde daaraan toe, dat hij zich afvroeg of de publieke opinie in Indonesië al rijp genoeg zou zijn om dit zonder misverstand op te vatten. Hij vroeg zich derhalve af, of het niet verstandig zou zijn om nog even te wachten. Tijdens de RIS deed men alles om de nog bestaande misverstanden tussen Nederland en Indonesië uit de weg te ruimen, doch hij vreesde, dat men nog niet zover was, anderzijds waardeerde hij de geste van de Nederlandse Regering zodanig, dat hij vond dat hij niet onmiddellijk voor uitstel moest pleiten en dat hij deze zaak nog met de President persoonlijk wilde bespreken om ook te weten, hoe de reactie van Soekarno zou zijn. Ik heb hem toen gezegd, dat ik daartegen uiteraard geen enkel bezwaar had, dat ik zijn reactie ook wist te waarderen, omdat een dergelijke geste van de Nederlandse Regering niet alleen in Nederland doch ook in Indonesië goed zou moeten worden opgenomen. Wat de publieke opinie in Nederland betreft, verklaarde ik hem, dat er wel degelijk elementen zouden zijn die de geste van de Nederlandse Regering zouden afkeuren, doch dat dit in de eerste plaats van een zijde zou komen, op wier opinie zij geen bijzonder prijsstellen, bijvoorbeeld van de communisten. Anderzijds, zo verklaarde ik hem, zou het aanbeveling verdienen dat hij uitsluitend met de President zou praten en niet met leden van zijn Kabinet, omdat, zo moest ik mij uitdrukken, indien men onverhoopt voor uitstel zou pleiten, niets zou mogen uitlekken en niet de indruk zou mogen ontstaan dat men van Indonesische zijde een geste van de Nederlandse Regering niet zou hebben geapprecieerd. Ik wees er ook op, dat H.M. niet op de hoogte was. Tevens achtte ik het toen gewenst om mede te delen welke decoraties men op het oog had en welke de RIS-Ministers en onder welke motieven deze Ministers eventueel gedecoreerd zouden worden. Ik heb toen de namen van Hatta, Rum, Hamid, Anak Agung en de Sultan van Djokja genoemd. Daarop heeft Hatta geen woord van critiek uitgeoefend. Ik heb hem duidelijk gemaakt, dat het een samenhangend idee betreft. Hatta hoopt maandag de President te zien. Ik zal Hatta dinsdagmorgen om 11 uur weer ontmoeten. Ik voeg hieraan toe, dat in ieder geval van de kant van Hatta niet getwijfeld wordt aan de ernstige bereidheid tot decoratie over te gaan. De geste wordt zeker gewaardeerd. Er is kans, dat het geheel wordt uitgesteld. Ik moet er echter op wijzen, dat het niet uitgesloten is dat de President persoonlijk een decoratie zou appreciëren en dat hij misschien kan suggereren met zijn Ministers te wachten. Hatta heeft mij niet de geringste aanduiding in deze richting te geven. Men moet zich dan wel realiseren, dat het uitermate moeilijk zal zijn om dan voor de President alleen een decoratie achterwege te laten. Ik hoop zeer, dat ik u niet voor dit probleem behoef te stellen.

(versnipperen is niet voldoende).

5. Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.